

1 พ ย

กพด.สนค.สท.
เลขรับที่ 420
วันที่ 15 มี.ค. 2566
16.17.14

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 15 มี.ค. 2566
เลขรับ 19993
เวลา 13.51 น.

ที่ รง ๐๒๐๗.๕/๑๕๕๕

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๖

สำนักนโยบายและแผน สป.
วันที่ 15 มี.ค. 2566
เลขรับที่ 2472
เวลา 15.26 น.

เรื่อง ขอส่งประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒)

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และคำชี้แจงประกาศฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงแรงงาน โดยคณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศ เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๓๒ ง ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยประกาศนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป เพื่อให้ลูกจ้างที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ และมีหนังสือรับรองว่าเป็นผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ในแต่ละสาขาอาชีพและแต่ละระดับ ได้รับค่าจ้างที่เหมาะสม เป็นธรรม สอดคล้องกับทักษะฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และการจ้างงานในตลาดแรงงานในปัจจุบัน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

ในการนี้ กระทรวงแรงงานจึงขอส่งประกาศฉบับดังกล่าว มาเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงาน ท่านประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในสังกัดทราบด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ทาง www.mol.go.th หัวข้อ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ >> อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ >> ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒) พร้อมคำชี้แจงประกาศฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางนงศกร นุ่งสุริ)

ที่ปรึกษาราชการแรงงาน ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองเศรษฐกิจการแรงงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๑๓๗ - ๑๑๓๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ wco@mol.mail.go.th, minimumwage588@gmail.com

ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง
เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒)

ด้วยคณะกรรมการค่าจ้างชุดที่ ๒๑ ได้มีการประชุมศึกษาและพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับตามมาตรฐานฝีมือ และมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ รวม ๑๗ สาขา โดยใช้มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นเกณฑ์วัดค่าทักษะฝีมือ ความรู้ ความสามารถ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ (๔) และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการค่าจ้าง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป
ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“มาตรฐานฝีมือ” หมายความว่า มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ข้อ ๓ อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือในแต่ละสาขาอาชีพและในแต่ละระดับ ให้เป็นดังนี้

(๑) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างระบบส่งถ่ายกำลัง ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละสี่ร้อยเก้าสิบบาท

(๒) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างระบบปั๊มและวาล์ว ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยสิบบาท

(๓) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างประกอบโครงสร้างเหล็ก ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยบาท

(๔) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างปรับ ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยบาท

(๕) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาผู้ควบคุมระบบงานเชื่อมมิก - แม็ก ด้วยหุ่นยนต์ ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยยี่สิบบาท

(๖) สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างเทคนิคทรอนิกส์และหุ่นยนต์อุตสาหกรรม ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยยี่สิบบาท ระดับ ๒ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละหกร้อยสามสิบบาท และระดับ ๓ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละเจ็ดร้อยสิบบาท

(๗) สาขาอาชีพช่างเครื่องกล สาขาช่างซ่อมรถแทรกเตอร์การเกษตร ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละสี่ร้อยหกสิบบาท ระดับ ๒ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยสามสิบบาท และระดับ ๓ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละหกร้อยยี่สิบบาท

(๘) สาขาอาชีพช่างเครื่องกล สาขาพนักงานควบคุมเครื่องจักรรถดักหน้าชุดหลัง ระดับ ๑ เป็นเงินไม่น้อยกว่าวันละห้าร้อยแปดสิบบาท

คำชี้แจง

ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง

เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒)

ตามที่คณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (ฉบับที่ ๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาอาชีพช่างเครื่องกล และสาขาอาชีพภาคบริการ รวม ๑๗ สาขา โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ คณะกรรมการค่าจ้างจึงขอชี้แจงให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

๑. การกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง ซึ่งเป็นองค์กรไตรภาคีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง และผู้แทนฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายละ ๕ คนเท่ากัน

๒. ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ คณะกรรมการค่าจ้างได้ศึกษาและพิจารณาข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ อัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในแต่ละสาขาอาชีพตามมาตรฐานฝีมือที่กำหนดไว้ โดยวัดค่าทักษะฝีมือ ความรู้ และความสามารถ ซึ่งในการจัดทำอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ คณะกรรมการค่าจ้างได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ เพื่อศึกษาและจัดทำร่างอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ รวม ๑๗ สาขา โดยคณะกรรมการค่าจ้างมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๓. อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ หมายถึง อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นในแต่ละสาขาอาชีพ ในแต่ละสาขา และในแต่ละระดับตามมาตรฐานฝีมือ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาอาชีพช่างเครื่องกล และสาขาอาชีพภาคบริการ รวม ๑๗ สาขา สรุปได้ดังนี้

๔.๑ นิยาม ตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรฐานฝีมือแรงงาน หมายความว่า ข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน หมายความว่า การทดสอบฝีมือ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่ผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

ผู้ประกอบการ หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือธุรกิจอย่างอื่น ทั้งที่เป็นนายจ้างและมิใช่ นายจ้างของผู้รับการฝึก

สรุปมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (ความรู้ ทักษะฝีมือ และความสามารถที่สำคัญ)
และอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ รวม ๑๗ สาขา

หน่วย : บาท/วัน

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (ความรู้ ทักษะฝีมือ และความสามารถ)		อัตราค่าจ้าง ไม่น้อยกว่า
๑. สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม ได้แก่		
๑.๑ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างระบบส่งถ่ายกำลัง		
ระดับ ๑	หมายถึง ช่างที่มีความรู้ทักษะพื้นฐานในด้านความปลอดภัยทั่วไปในการปฏิบัติงาน อุปกรณ์จับยึดต่าง การใช้เครื่องมือทั่วไป (Hand Tools) การใช้เครื่องมือวัดทั่วไป (Measuring Tools) การใช้คณิตศาสตร์พื้นฐาน (บวก ลบ คูณ หาร) การหาร้อยละ และการแปลงหน่วยของมาตราวัด การอ่านแบบและสัญลักษณ์อย่างง่าย โครงสร้างและการทำงานของระบบส่งถ่ายกำลัง การตรวจสอบและการบำรุงรักษา ระบบส่งถ่ายกำลัง โดยมีผู้แนะนำหรือคอยตรวจสอบให้	๔๙๕
๑.๒ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างระบบปั๊มและวาล์ว		
ระดับ ๑	หมายถึง ช่างที่มีความรู้ทักษะพื้นฐานในด้านความปลอดภัยทั่วไปในการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือวัดทั่วไป (Measuring Tools) การใช้เครื่องมือทั่วไป (Hand Tools) การใช้คณิตศาสตร์พื้นฐาน (บวก ลบ คูณ หาร) การหาร้อยละและการแปลงหน่วยของมาตราวัด การอ่านแบบและสัญลักษณ์ขั้นพื้นฐาน การจำแนกชนิดการใช้งาน ปั๊มและวาล์วรวมถึงอุปกรณ์ประกอบที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบและการบำรุงรักษา เบื้องต้นของระบบปั๊มและวาล์ว โดยมีผู้แนะนำหรือคอยตรวจสอบให้	๕๑๕
๑.๓ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างประกอบโครงสร้างเหล็ก		
ระดับ ๑	หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือและความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานที่ต้องมีหัวหน้างานช่วย ให้คำแนะนำหรือช่วยตัดสินใจในเรื่องสำคัญเมื่อจำเป็น และมีความสามารถในการตัด ดัด พับ เจาะ เจียรระโน ตกแต่ง และประกอบงานด้วยการเชื่อมแท็ก	๕๐๐
๑.๔ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างปรับ		
ระดับ ๑	หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือและความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานที่ต้องมีหัวหน้างานช่วย ให้คำแนะนำหรือช่วยตัดสินใจในเรื่องสำคัญเมื่อจำเป็น และเป็นช่างที่มีความรู้และทักษะ ในการใช้เครื่องมือพื้นฐาน สร้างชิ้นงานเพื่อนำไปประกอบกับชิ้นงานอื่น ๆ ตามแบบงาน ที่กำหนดให้และมีเกณฑ์คลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน ± 0.20 มิลลิเมตร	๕๐๐
๑.๕ สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาผู้ควบคุมระบบงานเชื่อมมิก - แม็ก ด้วยหุ่นยนต์		
ระดับ ๑	หมายถึง ช่างที่มีความรู้และความสามารถในการเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัย ในการทำงาน สถานที่ปฏิบัติงาน การป้องกันอันตรายส่วนบุคคล หุ่นยนต์เชื่อม เครื่องเชื่อมพร้อมอุปกรณ์ประกอบ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน แก๊สปกคลุม วัสดุ อุปกรณ์จับยึดชิ้นงานและทำงานตามแบบสั่งงาน การควบคุมการเคลื่อนที่ หุ่นยนต์เชื่อม การเขียนโปรแกรม (teaching) การเรียกใช้โปรแกรมการเชื่อมงานได้ การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยงานได้อย่างถูกต้องปลอดภัย การตรวจสอบ ข้อบกพร่องของชิ้นงาน การจัดเก็บเครื่องเชื่อมพร้อมอุปกรณ์ประกอบเครื่องมือที่ใช้ ในการปฏิบัติงานและสถานที่ปฏิบัติงานได้	๕๒๐

มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (ความรู้ ทักษะฝีมือ และความสามารถ)		อัตราค่าจ้าง ไม่น้อยกว่า
๒.๓ สาขาอาชีพช่างเครื่องกล สาขาพนักงานควบคุมเครื่องจักรรถชุด		
ระดับ ๑	หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ได้ดี สามารถวิเคราะห์หวัจนิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงาน เป็นอย่างดี สามารถช่วยแนะนำงานฝีมือผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี สามารถใช้หนังสือคู่มือ นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้โดยเฉพาะการตัดสินใจ และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม	๕๗๐
๒.๔ สาขาอาชีพช่างเครื่องกล สาขาพนักงานควบคุมเครื่องจักรรถลากจูง		
ระดับ ๑	หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ได้ดี สามารถวิเคราะห์หวัจนิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงาน เป็นอย่างดี สามารถช่วยแนะนำงานฝีมือผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี สามารถใช้หนังสือคู่มือ นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้โดยเฉพาะการตัดสินใจ และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม	๕๕๕
๒.๕ สาขาอาชีพช่างเครื่องกล สาขาพนักงานควบคุมเครื่องจักรรถตัก		
ระดับ ๑	หมายถึง ผู้ที่มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ได้ดี สามารถวิเคราะห์หวัจนิจฉัยปัญหา การตัดสินใจ รู้ขั้นตอนกระบวนการของงานเป็น อย่างดี สามารถช่วยแนะนำงานฝีมือผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี สามารถใช้หนังสือคู่มือ นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีใหม่ได้ โดยเฉพาะการตัดสินใจ และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม	๕๒๐
๓. สาขาอาชีพภาคบริการ ได้แก่		
๓.๑ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสลับป่วย (โภชนบำบัด)		
ระดับ ๑	หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคลทั่วไปสามารถดูแล ตนเอง ผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ	๕๐๐
ระดับ ๒	หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้ ความสามารถและ ความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการ และให้คำแนะนำเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ	๖๐๐
๓.๒ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสลับป่วย (วาริบำบัด)		
ระดับ ๑	หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคลทั่วไปสามารถดูแล ตนเอง ผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ	๕๐๐
ระดับ ๒	หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้ ความสามารถและ ความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น และให้ปรึกษา ตนเองต่อได้ ทั้งนี้มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ	๖๐๐
๓.๓ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานักส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ไทยสลับป่วย (สุนทรบำบัด)		
ระดับ ๑	หมายถึง การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แบบพื้นฐานที่บุคคลทั่วไปสามารถดูแล ตนเอง ผู้อื่นได้ภายใต้คำแนะนำ และการสนับสนุนของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ	๕๐๐
ระดับ ๒	หมายถึง การดูแลส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ที่ต้องมีความรู้ ความสามารถและ ความชำนาญในระดับที่สามารถบรรเทาอาการ และให้คำแนะนำเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ มิใช่เป็นการประกอบโรคศิลปะ	๖๐๐